

ČESTA PITANJA I ODGOVORI

Pokazatelji za praćenje razvoja i održivosti turizma



Sadržaj

PRIKUPLJANJE PODATAKA	3
PRIMARNA ISTRAŽIVANJA.....	3
PODATCI IZ SEKUNDARNIH IZVORA	4
IZRAČUN POKAZATELJA	5



ČESTA PITANJA I ODGOVORI

PRIKUPLJANJE PODATAKA

Koja je referentna godina za koju se prikupljaju podatci?

Uzima se zadnja godina za koju su dostupni traženi podatci.

PRIMARNA ISTRAŽIVANJA

Hoće li se upitnici koji su objavljeni uz smjernice dodatno nadograđivati od strane MINTS?

Sva revidirana izdanja smjernica i sukladno tome i eventualna revidirana izdanja upitnika bit će objavljena na internetskim stranicama MINTS-a te će TZ-ovima biti poslana obavijest o objavi novih izdanja.

Postoji li mogućnost korištenja vlastite platforme za prikupljanje podataka?

Smjernice upućuju da se za izradu anketnog upitnika koristi alat EUSurvey platforma. Alat je svima besplatno dostupan uz registraciju na adresi <https://ec.europa.eu/eusurvey/>, a upute o korištenju se nalaze na adresi <https://ec.europa.eu/eusurvey/home/documentation>. Ukoliko se koristi neki drugi alat, što je moguće, ali se ne preporuča, treba voditi računa da pitanja potrebna za izradu upitnika treba preuzeti iz Priloga 1. sadržanoga u objavljenim smjernicama kao i da će unos podataka TZ-ovi možda samostalno trebati prilagoditi sustavu.

S obzirom da su pitanja PH1 i B1 iz Upitnika za istraživanje zadovoljstva lokalnog stanovništva turizmom gotovo identična, ima li smisla oba postavljati ispitanicima?

Pitanja PH1 i B1 su identična, i navedena su dva puta (kao specifični pokazatelj održivosti i obvezni pokazatelj prihvatnog kapaciteta) jer nisu sve destinacije obavezne izračunati prihvatni kapacitet destinacije, dok npr. i destinacije koje su ITR 3 i 4 mogu izračunavati specifične pokazatelje održivosti. Iz tog razloga navedene su pod oba pokazatelja, a prilikom provođenja istraživanja anketare treba uputiti da pitanje postave samo jednom, a rezultat upisuju i pod PH1 i pod B1 (odnosno samo PH1 ili B1, ovisno u kojem je ITR-u destinacija i da li se odlučila provoditi i istraživanja vezano uz specifične pokazatelje održivosti).

U upitniku istraživanja zadovoljstva turista ponuđene izjave za ocjenu destinacije imaju samo ljestvicu od 1 do 7, ali postoje destinacije gdje nije moguće ocijeniti svaki element, primjerice čistoća plaža. Može li se dodati i kategorija: ne mogu ocijeniti?

Preporuka je da svaka TZ napravi prilagođeni upitnik na temelju zajedničkog predloška. Jednom napravljeni upitnik jednostavno se može promijeniti ili nadopuniti. Dakle, upitnik se može samostalno prilagoditi ako je potrebno i dodati još neko pojašnjenje. Također, budući da se pitanja pod F1 ne koriste za izračun niti jednog pokazatelja održivosti, kao niti za izračun prihvatnog kapaciteta, te su kako i piše: *Ostalo (primjer)*, podrazumijeva se da se pitanja pod F1 smatraju samo primjerima koje treba prilagoditi pojedinačnoj destinaciji i taj se popis može suziti ili proširiti ovisno o samoj destinaciji. Dodatno, s obzirom da predmetno pitanje nije obvezno, ukoliko ispitanici neće htjeti odgovarati ili će preskočiti neke elemente to neće utjecati



na pravovaljanost provedene ankete ako su dobiveni odgovori na pitanja koja su neophodna za izračun obveznih pokazatelja.

PODATCI IZ SEKUNDARNIH IZVORA

Molimo uputu kako doći do podataka o ukupnoj finalnoj potrošnji vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (m³) (veljača) i kalendarskom mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (m³) (kolovoz) s obzirom da ima dosta pružatelja usluge na području županije.

Podatke o ukupnoj finalnoj potrošnji vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim te najvećim brojem noćenja (m³) potrebno je prikupiti na mjesečnoj razini na razini svih jedinica lokalne samouprave.

Podatke treba zatražiti od javnih isporučitelja vodnih usluga, odnosno vodovoda i komunalnih poduzeća koji pružaju usluge na razini svake jedinice lokalne samouprave, kao što je navedeno u dokumentu [Smjernice za prikupljanje podataka iz sekundarnih izvora](#).

Za izračun pokazatelja na razini županije podatke je potrebno prikupiti od svih pružatelja vodnih usluga, odnosno vodovoda i komunalnih poduzeća koji pružaju svoje usluge JLS-ovima na razini županije.

Kako prikupiti podatke o ukupnoj količini komunalnog otpada za mjesec s najmanjim brojem noćenja (t) (veljača) i mjesec s najvećim brojem noćenja (t) (kolovoz) s obzirom da županija raspolaže samo godišnjim podacima, ne i mjesečnim.

Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim te najvećim brojem noćenja potrebno je prikupiti na mjesečnoj razini po svim jedinicama lokalne samouprave od svih pružatelja komunalnih usluga, kao što je navedeno u dokumentu [Smjernice za prikupljanje podataka iz sekundarnih izvora](#).

Za izračun pokazatelja na razini županije podatke je potrebno prikupiti od svih jedinica lokalne samouprave te ih zbrojiti.

Kako doći do broja zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i ukupnog broja zaposlenih?

Podatci HZMO-a o zaposlenima u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane te ukupnom broju zaposlenih bit će dostupni na zahtjev putem e-mail adrese: statistika@mints.hr kao što je navedeno u dokumentu [Smjernice za prikupljanje podataka iz sekundarnih izvora](#). Podatci o zaposlenima kontinuirano su dostupni na mjesečnoj razini te se uzimaju zadnji dostupni podatci (2024. godina).

Kako pribaviti podatak o poslovnom prihodu gospodarskih subjekata u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane ostvaren tijekom godine?

Podatci FINA-e o poslovnim prihodima gospodarskih subjekata u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane bit će na zahtjev dostupni putem e-mail adrese: statistika@mints.hr kao što je navedeno u dokumentu [Smjernice za prikupljanje podataka iz sekundarnih izvora](#). Podatci o poslovnim prihodima gospodarskih subjekata dostupni su na godišnjoj razini te se uzimaju zadnji dostupni podatci na godišnjoj razini (2023. godina).



IZRAČUN POKAZATELJA

Kako izračunati pokazatelje održivosti?

Podatke potrebne za izračun pokazatelja održivosti po pokazateljima možete pronaći u smjernicama za prikupljanje podataka iz sekundarnih ili primarnih izvora, a koje su objavljene uz Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma na stranicama Ministarstva pod [Alati za upravljanje razvojem turizma u destinaciji](#).

Dobiveni podatci unose se u dokumente [Izračun osnovnih pokazatelja/Izračun specifičnih pokazatelja društveni aspekti održivosti/ Izračun specifičnih pokazatelja okolišnih aspekata održivosti](#) u radnom listu Unos podataka. Temeljem unesenih podataka automatski se izračunavaju osnovni pokazatelji u zasebnim radnim listovima.

Kako izračunati omjer potrošnje vode po turističkom noćenju i po stalnom stanovniku, te koje podatke koristiti?

Prema Pravilniku o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/24) za pokazatelj Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1), traže se podatci o potrošnji vode u kućanstvima i smještajnim objektima (prema NKD-u) bez potrošnje vode u ukupnom gospodarstvu.

Uz Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma izrađene su i [Smjernice za prikupljanje podataka iz sekundarnih izvora](#) te u njima nalaze detaljne upute kako doći do podatka potrebnih za izračun. Dobiveni podatci unose se u dokument [Izračun osnovnih pokazatelja](#) te sustav automatski izračunava osnovni pokazatelj.

Koje podatke koristiti za izračun pokazatelja omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) za županiju s obzirom da pojedine JLS dostavljaju različite podatke (ukupni komunalni otpad/mješani komunalni otpad/oba podatka)?

Za pokazatelj Omjer količine komunalnog otpada nastalog po noćenju turista i količine otpada koju generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1), uzimaju se u obzir podatci o ukupnoj količini komunalnog otpada.

Uz Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma izrađene su [Smjernice za prikupljanje podataka iz sekundarnih izvora](#) te se u njima nalaze detaljne upute kako doći do podatka potrebnih za izračun.

Kako izračunati broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izgrađenog građevinskog područja i koje podatke prikupiti?

Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/24), između ostaloga u okviru poglavlja 4.3. Održivo upravljanje prostorom, propisao je potrebu prikupljanja podataka za gore navedeni pokazatelj. U okviru toga pokazatelja (navedeni su kao potrebni podatci za njegov izračun slijedeći podatci:

1. noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju
2. površina izgrađenog dijela zona stambene namjene destinacije
3. površina izgrađenog dijela zona mješovite namjene pretežito stambene namjene
4. površina izgrađenog dijela zona ugostiteljsko-turističke namjene destinacije



Za potrebe izračuna predmetnog pokazatelja dovoljno i prihvatljivo je imati skupni podatak bez razdvajanja namjene na stambenu i mješovitu. Dakle kod pribavljanja konkretnih potrebnih podataka za izračun ovog pokazatelja *prihvatljivo je pribaviti/ prikazati podatak **građevinsko područje naselja*** (površina u ha) za općine/ gradove županije.

Metodologija izračuna ovoga pokazatelja održivosti turizma u svojoj formuli i predviđa da se pokazatelj prikaže kao razmjer broja turističkih noćenja unutar određene destinacije prema zbroju triju parametara vezanih za površinu izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja, mješovite namjene i zonama predviđenim za ugostiteljsko - turističke namjene.

Kako doći do podataka o broju stanovnika za 2020. i 2024. godinu?

Na stranicama Ministarstva nalaze se [Alati za upravljanje razvojem turizma u destinaciji](#). Uz Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma izrađene su [Smjernice za prikupljanje podataka za specifične pokazatelje iz sekundarnih izvora društveni aspekti](#) te se u njima nalaze detaljne upute kako doći do podatka o broju stanovnika (Pokazatelj SZL-5).